

Izhaja, izvzemši ponedeljek, vsak dan zjutraj. Uredništvo: ulica sv. Ašiškega št. 20, I. nadstropje. Dopolni naj se pošiljajo uredniški pisma se ne sprejemajo...

Licejska knjižnica: TUBIJANA, Jugoslavija

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 50 cent.

Minister Benes o pomenu locarnskih pogodb

Cehoslovaška je bila ob času pogajanj v Locarnu brez dvoma v najkrovnijem položaju. Od tega, ali se bo doseglo, da se zapadni garancijski pakt dopolni...

S tega stališča je presojal locarnske pogodbe pretekli petek cehoslovaški minister za zunanje stvari dr. Benes v stahnem odboru cehoslovaške narodne skupščine...

Nemčija je dalje pristala na to, da naj bosta cehoslovaška in poljska arbitražna pogodba enaki pogodbama, ki se sklenejo z Nemčijo na eni strani Francijo in Belgijo na drugi strani...

Nadalje se je minister dr. Benes bavil z vprašanjem, zakaj je bila za zapadno nemško mejo sklenjena garancija, a za vzhodno samo arbitražna pogodba...

Istočasno z arbitražnimi pogodbami je nastala tudi ideja garancijske pogodbe med Francijo ter Cehoslovaško in Poljsko. Moralno se je misliti tudi na možnost, da bi kaka država-podpisnica arbitražnih pogodb...

Nato je prešel minister dr. Benes na splošno ocenjevanje locarnskih pogodb, katere je označil kot nerazdeljivo politično celoto, ki je sestavljena iz sedmero aktov: zaključni protokol, renski pakt, štiri arbitražne pogodbe in skupna nota o čl. 16. pogodbe o Društvu narodov...

pa pomeni otežkočenje vojne v zapadni in srednji Evropi. Prav gotovo pa pomenijo te pogodbe, da je vojna pomaknjena v daljavo za cela desetletja.

Locarnske pogodbe pomenijo dalje prelom z dosedanjimi načeli mednarodnega prava. Se pred tremi leti je jedva kdo mogel misliti, da se bodo štiri evropske velesile in druge tri pomembne države obvezale na tako dalekosežne stvari...

Z vsem tem je za dogleden čas sprejet sedanji «status quo» v zapadni in srednji Evropi, kar ima ogromen politični pomen. To pomeni med drugim tudi to, da mora tudi današnja Rusija računati s temi pogodbami in da bo tako končno prisiljena, da

se sporazume z Evropo. Ne bomo morda dolgo čakali, da pride do drugega Locarna, kjer se cela Evropa sporazume z Rusijo. To bo od največje koristi toliko za Rusijo samo kolikor za Evropo. Tudi Združene države bodo zavzele s časom napram Evropi drugačno stališče...

Locarnski dogovori pomenijo za Cehoslovaško nov korak v notranji konsolidaciji. Iz tega dejstva bodo morali izvajati posledice tudi Nemci. Vsi državniki so si stekli v Locarnu velike zasluge za mir, dasi se je njihovo delo različno komentiralo in kritiziralo...

Farinacci: „Monarhija, vera in vojska so nedotakljive“

Načrt za stabilizacijo lire. Dnevni red predstoječe ministrske seje

RIM, 2. Ob priliki proslave tretje obletnice fašistovskega pohoda na Rim je imel Farinacci v gledališču Costanzi govor, s katerim se bavijo sedaj z veliko vnemo opozicijski listi. Farinacci je naglašal, da so prejšnji italijanski politiki barantali za skledo leče s krvnim davkom, ki ga je doprinesla Italija tekom svetovne vojne...

Odsklanjamo vsako premirje — je nadaljeval Farinacci — in zavračamo sleherni pacifistični akcijo. Ako smo bili do sedaj nepopustljivi, bomo za naprej sledili najbolj nepopustljive smernice.

Liberalci in katoliški nacionalci, ki so odobrili naše zakone in reforme, naj se odločijo na levo ali na desno, kajti njihovo zadržanje je nejasno.

Tri institucije izjavljamo za nekršljive. Je to monarhija, vera in vojska. Vse drugo pa se lahko revidira in spolni v smislu nove narodne zavesti. Slehernemu ne preostaja drugega, kakor da se odloči na eno ali na drugo stran.

NEW-YORK, 2. Italijanska delegacija za ureditev dolgov v Ameriki se je sinoči ob 23.30 izkrcala v New-Yorku. Na pomolu so sprejeli delegate italijanski poslanik De Martino, številni člani italijanske kolonije in nekateri zastopniki ameriških finančnih krogov.

Pred vstopom Stjepana Radića v vlado

Dobre nade za sklenitev konkordata. BEOGRAD, 2. (Izv.) Z današnjim jutranjim brzovlakom je prispel semkaj St. Radić v spremstvu članov vodstva HSS. Kmalu po njegovem prihodu se je vršila v kabinetu ministra za šume in rude seja vodstva in ministrov Hrvatske seljačke stranke...

V tokajšnjih političnih krogih se smatra vstop Stjepana Radića v vlado za gotovo stvar. V zvezi s tem je imel biti Radić sprejet danes popoldne pri Pašiću, ki pa je imel danes posvetovanja z radikalskimi voditelji, radi česar je pričakovani sestanek med Pašićem in Radićem odpadel. Pašić se je danes na dolgo razgovarjal z Ljubo Živkovićem in Ljubo Jovanovićem.

solini ter se oslanja na posojilo, ki ga Italija namerava najeti v Ameriki. Proučevanje tega načrta strani ameriške komisije je seveda odvisno od ureditve vprašanja italijanskih dolgov.

RIM, 12. V zvezi z imenovanjem dveh novih državnih podtajnikov so se razširile vesti, da bodo v ministrstvih nastopile nekatere izpremembe. Te vesti so neutemeljene.

Včeraj predpoldne je prisegel državni podtajnik javnih del on. Bianchi, ki prevzema najbrže tekom današnjega dne svoje posle. Državni podtajnik za narodno gospodarstvo on. Balbo prisegel danes. Čeravno ni bilo dosedaj izdano nikako obvestilo o sklicanju ministrskega sveta...

Predvidevajo, da se bo ministrski svet bavil s vprašanji zunanje politike in sicer na podlagi obširnega poročila, ki ga bo podal ministrski predsednik. Ako upoštevanje, da se je nedavno zaključila locarnska konferenca in da so se v Washingtonu ravnokar pričela pogajanja za ureditev italijanskih dolgov...

Načelnik italijanske delegacije on. Volpi bo stalno obveščal Mussolinija o poteku pogajanj v Washingtonu in ministrski predsednik bo o tem poročal na sestanku ministrov. Ravnotako se bo Mussolini v svojem obširnem poročilu dotaknil poravnane grško-bolgarskega spora in nemško-italijanske trgovske pogodbe...

Kralj v Bergamu

ODKRITJE spomenika vojakom 78. polka. BERGAMO, 2. Včeraj je bil odkrit spomenik v svetovni vojni padlim vojakom 78. infanterijskega polka. Svečanosti se je udeležil tudi kralj, kateremu so množice priredile navdušen sprejem.

«La Stampa» izide zopet danes. TURIN, 2. Jutri bo zopet pričel izhajati dnevnik «La Stampa».

pod predsedstvom kralja. Tu se bo razpravljalo o zunanje-političnem položaju in o točkah programa vlade. Predvsem pa bo tvorila predmet te seje tudi solska politika, kateri hoče vlada posvetiti največjo pozornost.

BEOGRAD, 2. (Izv.) V pisarnici zunanje ministra Ninčića se je danes sestel komitet za instrukcije za pogajanja z Vatikanom glede konkordata. Tozadevne instrukcije so bile že včeraj izdelane in jutri odpušajo jugoslovanski poslanik v Vatikanu dr. Smolaka v Rim. Vendar se pogajanja za konkordat ne bodo nadaljevala tako kmalu, ker je šef jugoslovanske delegacije Janjić zbolel. V pristojnih krogih se zagotavlja, da kaže Vatikan mnogo razumevanja za vprašanje konkordata z Jugoslavijo in da je upravičeno upanje na ugoden izid tozadevnih pogajanj.

Zbor samostojnih demokratov

BEOGRAD, 2. (Izv.) Včeraj se je vršilo v Rumi v Slavoniji zborovanje samostojne demokratske stranke, katerega se je udeležilo 6-8000 strankinih pristavev. Na shodu je govoril Svetozar Pribičević, kateremu so zborovalci priredili prisrčne manifestacije.

Ustanovitev novega Hrvatskega bloka

ZAGREB, 1. Sinoči je bil v prostorih Hrvatskega Sokola sestanek poslancev skupne radičevskega disidenta dr. Juca. Na sestanku se je zopet osnoval takozvani

Hrvatski blok, ki ga tvorijo pristaši dr. Juca in zagrebški frankovci. Hrvatski blok bo vsekakor imel gotov vpliv na razmere v zagrebškem mestnem svetu, ker je večina občinskih svetnikov prestopila v Hrvatski blok.

Jugoslovenski nogometaši v Italiji

ZAGREB, 2. (Izv.) Z nočnim brzovlakom je odpotovala v Italijo jugoslovenska nogometna reprezentanca, ki bo tekmovala 4. t. m. v Padovi z italijansko reprezentanco. Jugoslovenski nogometaši bodo igrali potem še v Napolju 8. t. m.

Konferenca Male antante v Beogradu

Na dnevnem redu so važna politična in gospodarska vprašanja.

BUKAREST, 2. Kakor poroča «Dimineața» iz dipl. krogov, se bo v kratkem vršil sestanek zunanjih ministrov Male antante. Med Prago, Beogradom in Bukarestom se vrši živahna izmenjava not glede programa konference, na kateri se bo razpravljalo v prvi vrsti o locarnskih pogodbah, kolikor se tičejo zaščitnega prava meja. Cehoslovaški zunanji minister dr. Benes bo na konferenci razložil stališče velesil glede zasiguranja vzhodno-evropskih meja. Na sestanku se bo razpravljalo tudi o vprašanju gospodarskega zblizanja med državami Male antante.

Konferenca zunanjih ministrov Male antante se bo bavila tudi z vprašanjem terjatev in dolgov nasledstvenih držav bivše avstro-ogrške monarhije. To vprašanje je postalo aktualno, ker urgira velesile poravnavo dolgov. Ureditev tega vprašanja otežuje okoliščina, da so državljani zaveznikih držav take rekoče zastoni dobili delne industrijske podjetij bivše monarhije, sedaj pa se zahteva, da se morajo na ta način nastali dolgovi nasledstvenih držav plačati v zlatu.

Prvotno je bilo določeno, da se vrši konferenca Male antante šele spomladi. Ker pa je ta sklep prehitela londonska konferenca, je postal sestanek zunanjih ministrov Male antante aktualen in nujen ter se bo vršil najbrže že koncem novembra v Beogradu.

Pogajanja med Painlevéjem in socialisti

radi koncesij v finančni in zunanji politiki. PARIZ, 2. Vprašanje ali bo nova vlada v zbornici pri debati o splošnem političnem položaju dobila večino, zavisni samo od stališča, ki ga bodo zavzeli socialni demokrati. Če bodo ti odpovedali podporo vladi, postane njeno stališče in njen položaj ne vzdržljiv. Socialisti bodo samo tedaj dali svojo podporo vladi, če jim bo ta dala zagotovilo v finančnih vprašanjih in glede zunanje politike, ki jo vodi v Siriji in Maroku.

Radi tega se pripisuje obiskom socialnih demokratov pri ministrskemu predsedniku Painlevéju posebna važnost. Prvi razgovori so se vršili včeraj dopoldne. Zdi se, da bi bil sporazum mogoč. Naglasiti je treba, da so v delegacijah socialnih demokratov, ki so odšle k Painlevéju, zastopani takozvani nepomirljivi elementi. Danes zvečer se vrši ponoven razgovor, na katerem bo Painlevé sporočil svoje dotedaj izdelane načrte, kakor tudi besedilo vladne izjave. Socialistični narodni svet, ki bi se imel sestati včeraj in sklepati o stališču stranke do nove vlade, je bil za 24 ur odgoden.

Perzijski šah odstavljen

Začasna vlada na kmalu. LONDON, 2. Reuterjev dopisni urad poroča iz Teherana, da je perzijska poslanska zbornica sprejela predlog, s katerim se odstavlja dinastija sedanjega šaha. Prestolonaslednik je že zapustil Perzijo. Na mesto dosedanjega šaha je stopila začasna vlada pod predsedstvom ministrskega predsednika Rize Khana. Po zadnjih poročilih je Riza Khan sprejel krono in si nadel ime kralj Pehlevi.

Amerika zahteva odškodnino

PARIZ, 2. Kakor poročajo iz Newyorka, je ameriška vlada sklenila, da zahteva od francoske vlade odškodnino za škodo, povzročeno ameriškim državljanom povodom zadnjega bombardiranja Damaska. Ta zahteva ameriške vlade bo v kratkem dostavljena francoskemu zunanjemu ministru.

Po smrti komisarja Frundzeja

MOSKVA, 2. Brzojavna agencija sovjetske Unije poroča: Ljudski komisar Frundze je bil nedavno operiran v bližini železnice. Operacija naj bi odpravila bolezenske znake, ki so se pojavili kot posledica ponesečene operacije pred 10. leti v zaporu. Med operacijo mu je srce oslabilo, vendar pa so zdravniki upali, da bo ozdravel. Kmalu nato se je njegovo stanje še bolj poslabšalo in sinoči je Frundze vsled srčne slabosti umrl.

Mihael Frundze je postal vojni komisar sovjetske Rusije letos meseca februarja, ko je sovjet ljudskih komisarjev Unije socialističnih sovjetskih republik potrdil sklep vrhovne instance komunistične stranke, da se odstavi Trockij kot ljudski komisar za vojsko in mornarico.

Frundze je bil pred tem malo znana osebnost med boljševiški politiki. Rojen je bil v Besarabiji in so njegovo imenovanje v evropskih diplomatskih krogih smatrali kot znak, da se je ojačila med sovjetskimi politiki struja, ki zagovarja čimprejšnji obračun Rusije z Romunijo zaradi Besarabije. Brzkone pa so hoteli imeti voditelja boljševiške vlade na čelu vojne uprave moza, ki je v politiki manj eksponiran, da bi čim lažje obvladal sovjetsko armado in jo tehnično čim bolj izpopolnil.

Revolucija v Siriji

Poročilo o bombardiranju Damaska pred Društvom narodov - 583 Francozov mrtvih vrenje v mohamedanskem svetu

LONDON, 2. Dopisnik «Daily Telegrapha» poroča, da bo poročilo o zadnjih dogodkih v Damasku predloženo Društvu narodov v protičev.

Po vesteh iz Kaira je prevzel Al Bekri poveljstvo nad uporniki in razpolaga s 3 tisoč oboževanimi možmi. Al Bekri je v zvezi z revolucionarnim odborom v Kairi in namerava pozimi v malih skupinah napadati Francoze.

Vsled gibanja v Damasku se je oživilo tudi revolucionarno gibanje med Arabci. «Chicago Tribune» doznava, da so dobili Angleži dva tajna dokumenta in sicer prvega od odbora za osvoboditev Sirije, drugega pa od odbora za osvoboditev severne Afrike, v katerih se pozivajo uporniki na boj proti Francozom, Italijanom in Angležem.

PARIZ, 2. Predsedstvo ministrskega sveta demantira vesti gotovih listov o francoskih izgubah ob priliki upora v Damasku, ki so jih listi ocenili na 6000 mrtvih. Komuniste pravi, da znaša celokupno število mrtvih 583, med njimi manj kot polovica Francozov. Število 6000 se nanaša na žrve od leta 1920. naprej. Tudi vest, da je Garmelinova kolona izgubila 3000 mrtvih in se morala vrniti v Damask, je neresnična.

General Sarrail odpoklican

Francija se bo odpovedala mandatu nad Sirijo?

PARIZ, 2. Splošni položaj v Siriji je zelo napet: tolpe vsašev in banditov širijo teror po deželi. Večina čet, ki so korakale proti Druzom, so dobile povelje vrniti se v svrhu varovanja javnega mira v deželi. Velika ojačenja francoskih čet so na poti.

Vesti iz Beirutha zagotavljajo, da bo general Sarrail zapustil Sirijo 8. t. m. V gotovih političnih krogih se računa z možnostjo, da se Francija svojem mandatu nad Sirijo odpove. Postopanje generala Sarraila — se pripominja — je poslabšalo položaj na tak način, da so se izrekli za to odpoved tudi ugledni politiki. Mandat bi imel zapasti 26. septembra prihodnjega leta.

Maks Linder in njegova žena se umorila

PARIZ, 2. Znani kinematografski igralec Maks Linder se je v soboto umoril s svojo ženo v nekem tukajšnjem hotelu. Vzrok tega dvojnega samomora je baje nezdržljiva nevraastenja, ki je mučila Linderja že nekaj let.

Državljanska vojna v Kini

PARIZ, 2. Med vojakih pete divizije čet Sjantnega je prišlo do vstaje. Uporniki so bili razoroženi ter nadomeščeni z drugimi vojakih. Včeraj se je začel boj med silami generala Sun-Sjuan-Fangom, ki je pred kratkim zavel Sjantaj ter zajel čete generala Cian-Solja. Neka japonska agencija zatrjuje, da se hoče krščanski general Feng-Ju-Siang združiti s Cian-so-linom ter nastopiti z njim vred proti združenim četam pod poveljstvom U-Pei-Fuja.

17 mrtvih v Porurju

BERLIN, 2. V soboto zvečer je prišlo v Gelsenkirchenu v nekem rudniku do eksplozije plina «grisu». Po dosedanjih vesteh je postalo 17 rudarjev žrtev te eksplozije. Med ranjenci se še 2 borita s smrtjo. Žrtev so v rudniku popolnoma zgorele. V istem rudniku je že leta 1905 o priliki podobne katastrofe našlo 15 rudarjev strašno smrt.

Odnosaji med Italijo in sv. stolico

Vatikansko uradno glasilo «Acta Apostolicae Sedis» objavlja sledeče opozorilo, naslovljeno na katoliško duhovščino:

«Večkrat se dogaja, da se cerkvene osebe, katere so več ali manj pooblašene od svojih predstojnikov ali tudi od kakega oddelka rimske kurije, obračajo do italijanske vlade, da dosežejo ureditev kakega vprašanja, kako o a'javajo ali uslugu toliko za svoje osebe kolikor tudi za organizacije, ki jih upravljajo ali kakorkoli zastopajo. To se godi brez predhodnega sporazuma s kardinalom državnim tajnikom.»

Take prošnje povzročajo na eni strani, kakor je razumljivo, mnogo neprilik, ker jim manjka dostojanstvo in vodstvo, na drugi pa ne vzbujajo nikakega občudovanja pri javnem mnenju in tudi pri vladi sami, ker zadevajo v Rimu vedno bolj na odgovornost cerkvene oblasti, katere je dovoljevala take pogodbe, ko je šlo za blagor duš, spriči položaja, ki se je ustvaril l. 1870, vedno zelo previdna. Znano je tudi, da po pravilih sv. stolice, ki se spoštujejo do danes, noben duhovnik se ni smel obračati do italijanske vlade nisi ji odgovoriti brez predhodnih navodil s strani kardinala državnega tajnika.»

Iz teh razlogov ter v imenu sv. očeta opozarjam V. E. na to kočljivo vprašanje, da se odpravijo take zlorabe, ki se vtihotapljajo. Sporočam nadalje, da je vsako pogajanje cerkvenih oseb — uradno in poluradno — tudi dostojanstvenkov vsi evšvi kardinalov z italijansko vlado prepovedano in da se ne bo trpelo brez predhodnega sporazuma s kardinalom državnim tajnikom.»

Spominjajte se ob vseh prilikah z darovi Dijaške kuhinje v Gorici

